

ærede Landsthingsmand, som nu satte sig, hvilke Utringer tildeels ere udtalte i det første Foredrag, han idag har holdt, og efter min Formening ikke tilstrækkeligt ere gjendrevne af de ærede Talere, som allerede have talt. Den meget ærede Landsthingsmand begyndte sit første Foredrag med at bemærke, at Lovforslaget, saaledes som det foreligger, indeholdt en Krænkelse af hidtil bestaaende Rettigheder. Det kan jeg ingenlunde erkjende; jeg er snarere af den Formening, at den hidtil bestaaende Lovgivning har noget vilkaarligt bestemt Rettigheden til Valg i Communen, idet den har udelukket en meget talrig Klasse fra Valg, og derimod bestemt, at Enkelte skulle, endogsaa mod deres Villie og Ønske, have en ifølge Lovens Bestemmelser bestemt Plads i Communen. Jeg kan ikke erkjende, siger jeg, at en Forandring i disse Forhold eller en Udvæjning af disse forskjellige Rettigheder til Valg i Communen er en Krænkelse af bestaaende Rettigheder; det er tværtimod efter min Formening en meget hensigtsmæssig Forandring i den bestaaende Lovgivning og ikke Andet. Den ærede Landsthingsmand har dernæst sagt, at det var nødvendigt, at de større Eiendomsbesiddere vare tilstede og havde Stemme i Communen eller i Sogneforstanderskaberne, deels af den Grund, at de maatte „værge sig“, — jeg troer, han brugte dette Udtryk, men i alt Fald brugte han det Udtryk, at de burde have Ret til at forsvare sig, og han udtalte senere, at deres Fraværelse let kunde give Anledning til en ulige Bebyrdelse for dem. Jeg antager, at den meget ærede Landsthingsmand dermed maa have sigtet til, at der skulde være en Attraa hos de mindre Landeendomsbesiddere, naar en Eier med 32 Edr. Hartkorn ikke var repræsenteret i Sogneforstanderskabet, til da at ville ved Ligningen overbebyrde ham med Udgifter. Jeg er ikke ganske uden Præcis eller ubekjendt med, hvad der finder Sted i de fleste Communer i en stor Deel af Landet; men jeg kan bevidne, at jeg aldrig nogenstunde har vidst, at der var nogen saadan almindelig Stemning til at ville overbebyrde Besidderne af større Gaarde. Jeg har ogsaa i flere Aar været Medlem af et Amtsraad her i Landet, og det er dog det Sted, hvor Klager med fuldkommen Beretti-

gelse kunne indbringes af de større Eiendomsbesiddere, saafremt de af de mindre ere blevne overbebyrdede med Udgifter til Communen; men jeg mindes idetmindste ikke, at nogen eneste Klage er fremkommen i saadan Anledning, og der er dog saa mangfoldige Communer endogsaa i enkelte Amter, hvor saadanne Besiddere af 32 Edr. Hartkorn ikke ere tilstede i Sogneforstanderskaberne, men derimod vel Besiddere af et lignende Quantum Hartkorn, som altsaa ogsaa kunde være udsatte for den samme Overbebyrdelse; thi det er jo ikke de 32 Edr. Hartkorn, som foranledige denne, men det maatte da være meget store Besiddelser. Den ærede Landsthingsmand har ligeledes ytret, at det var nødvendigt, at disse større Lodsieiere vare repræsenterede i Communen, for at de med deres aandelige Kraft kunde styrke Communen. Ja, dersom man altid kunde forudsætte en større aandelig Kraft hos dem end hos dem, som ere mindre, saa at de dermed kunde styrke Communen i nogen betydelig Grad, saa indrømmer jeg, at der vilde ligge noget Mere i dette Motiv end i det foregaaende; men det troer jeg ikke altid er Tilfældet. Men hvad jeg troer og holder mig overbevist om, er, at, dersom de baade med Hensyn til Evne og Villie ere Communens Beboere overlegne, saa ville de netop blive valgte, saa kan der ikke være Tvivl om, at de ville blive det. Der er endnu en anden Grund, hvorfor de i Almindelighed ville blive valgte, og i alt Fald, hvis de ikke blive det, dog ikke ville blive overbebyrdede, og det er, at det er i Communens egen velforstaede Interesse, at den staaer paa en god Fod med de større Eiendomsbesiddere, og, dersom Communen forstaaer, hvorledes den skal omgaaes de større og rigere Besiddere, saa vil den sikkerlig ikke paaligne dem Mere, end hvad der er Ret; thi Communen er berettiget og har fuld Beføjelse til at vente, at de større Eiere i paatrængende Tilfælde, hvor Misvært, Dyr tid eller anden Overbebyrdelse rammer den, ville komme Communen godvillig til Hjælp; men saadan Hjælp kan den ikke vente, naar den ved unødvendig Overbebyrdelse gaaer dem for nær under almindelige Forhold. Jeg har tidligere udtalt, at jeg ikke kjender noget Eksempel paa, at der er nogen Tilbøielighed til ved Ligning at overbebyrde de større Lodsieiere.